

نرخ ارز	دلار	یورو	پوند	یوان	درهم امارات	طلا ۱۸ عیار	سکه طرح جدید	نیم سکه	ربع سکه	هر گرم زعفران نگین	هر گرم زعفران تگین
(سامانه سنا)	۶/۵۱۰۲۴۷/۱۰۰	۲۸۷/۸۵۰	۳۴۲/۱۶۰	۳۸/۲۵۰	۶۷/۲۷۰	۱۰/۵۳۲/۰۰۰	۷۷۰/۰۰۰۱۰۶۰۷۰/۰۰۰	۵۵/۱۵۰/۰۰۰	۳۵/۱۰۰/۰۰۰	۱۲۷/۰۱۰	۱۰۰/۰۰۰

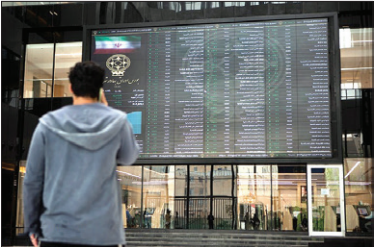
شکست‌های عبرت‌آموز و توفیق‌های نسبی اقتصاد روحانی

سیزدهمین گزارش خراسان به بررسی ۶ اقدام دولت روحانی در زمینه میادین مشترک نفت و گاز، ارز ۴۲۰۰، بورس، بسته های خروج از کود، دیپلماسی اقتصادی و

مدیریت مصرف بنزین پرداخته است

به رشد مصرف و قاچاق بنزین شد. به گونه‌ای که در سال ۹۸، مصرف روزانه به ۱۰۰ میلیون لیتر رسید و پایايشگاه ستاره خلیج فارس با وجود افتتاح ۳ فاز آن و تولید روزانه ۳۵ میلیون لیتر نتوانست خود کفایي حامل گازی را برای بنزین ایجاد کند. این در حالی بود که با بازگشت مجدد تحریم ها، نگرانی از تحریم بنزین و فلج شدن سیستم حمل و نقل، منجر به بازگشت کارت سوخت و افزایش قیمت بنزین شد. باامداد جمعه ۲۸ آبان ۹۸، بنزین دوباره سهمیه بندی شد و قیمت آن هم از هزار تومان به ۱۵۰۰ تومان و برای بنزین ماهیانه ۶۰ لیتری و ۳ هزار تومان برای بنزین آزاد افزایش یافت. این اقدام در شرایطی که تورم بالا و کساد در اقتصاد وجود داشت و در شرایطی که دولت هیچ اطلاع رسانی در باره آن انجام نداده بود با موجی از مخالفت ها و برخی اعتراضات خیابانی همراه شد و جمله معروف چند روز بعد روحانی که «خود من صبح جمعه قیامدم بنزین گران شده است» بنزینی بر آتش اعتراضات بنزینی شد. به این ترتیب اقدامی که گزینۀ جایگزین بهتری نظیر اختصاص سهمیه به افراد به جای خودروها داشت، با بدترین نحوه اجرا و بدترین گزینۀ موجود به گونه‌ای اجرا شد که ضمن تیراتین سیاسی و اجتماعی، امکان اصلاح مجدد قیمت در آینده را سخت کرد.

■ کوره سرمایه سوز بورس

از اواخر سال ۹۸، بورس روند صعودی شتابانی را در پیش گرفت. بخشی از این افزایش قیمت متناسب با رشد نرخ ارز در سال های ۹۷ و ۹۸ بود ولی دو اتفاق خاص از اواخر سال ۹۸ توجه مردم را به بورس جلب کرد. عرضه سهام شرکت های دولتی به مردم عرضه شد. سهام شستا به عنوان بزرگ ترین بنگاه دولتی در بورس، روند صعودی را شروع کرد. ادبیات دولتی های این پیام را به مردم منتقل می کرد که از بورس حمایت می کنیم! حمایت از بورس در شرایطی که شاخص کل با سرعتی عجیب در حال رشد بود، به عموم مردم این اطمینان کاذب را می داد که دولت در اجازه ریزش بازار ازمی دهد. به همین دلیل جمعی از اقتصاددانان هشدار دادند که بازار حبابی است و دولت نباید سیگنال بیمه گری بورس را بدهد اما شاخص کل پس از چهار برابر شدن طی پنج ماه و رسیدن به بالای ۲ میلیون واحد با تکانه اختلاف وزارت اقتصاد و نفت بر سر عرضه صندوق پالایشی به سرعت ریخت و تا ۱/۱ میلیون واحد سقوط کرد. اگر چه حمایت های دولت و بازگشت بازار به روند معمول موجب شد تا شاخص کل روند صعودی تا کانال ۱/۳ میلیون واحد را در پیش بگیرد اما در هر حال اعتماد سهامداران به ویژه تازه وارد به بورس و دولت دچار لطمه شد و سرمایه بخش قابل توجهی از تازه واردان در این نوسان شدید سوخت. در این میان تنها دولت توانست بخشی از سوری بوده که خود را در این بازار جبران کند.

ادامه دهنده راه دولت های گذشته توصیف کرد. دولتی که البته بخشی از سوء مدیریت های ارزی در آن با محوریت بانک مرکزی و بخشی دیگر با محوریت هیئت دولتی اتفاق افتاد. به طوّر کلی مدیریت ارزی در دولت روحانی را می توان به دو دوره قبل و بعد از خروج آمریکا از برجام یعنی سال ۹۲ تا ۹۷ و سال ۹۷ تا ۹۹ تقسیم بندی کرد. در بخش اول که همزمان با تکیه و ولی آ... سیف بر مسند بانک مرکزی بود، عملیات دخالت ارزی بانک مرکزی در بازار با هدف پایین نگه داشتن نرخ ارز ادامه یافت. در این دوره، بانک مرکزی ۳۵ میلیارد دلار تزریق ارزی به همان ارزیابی در بازار انجام داد. اقدامی فسادزا که هدر رفتن منابع از یک سو و نیز تضعیف تولید داخل در مقابل واردات را مانند دوره های پیشین در پی داشت. با این حال، دوره ویکنبرگ با شدت یابی تحریم هایس از خروج آمریکا از برجام و در دوره مدیریت عبدالناصر همتی اصلاح شد به طوری که در دوره حدود دو سال مدیریت وی، عملاً یک میلیارد دلار ارز از بازار جذب بانک مرکزی شد. البته به قیمت تصمیم درنگ آنرا از آسازای نرخ ارز و وقت شنید قدرت خرید مردم!

سیاستی که به مراتب بدتر به نام ارز ۴۲۰۰ کرد یا دیده می‌شود، باز اثرات آن، منجر به مصلحت‌مندان سفر و خواران از جهش نرخ ارز شد. غافل این که نرخ ارز آزاد علاوه بر اثر مستقیم، صحیح یا غلط مرجع جهت دهی به انتظارات تورمی در اقتصاد ایران نیز هست. بنابراین از این جاوید که باب انواع عملیات خلع و سفته بازی و انحراف حساسی در این حوزه باز شد. بعدها گزارش دیوان محاسبات از تفریق بودجه سال ۹۸ نشان داد که دولت تاشهریور ۹۹، بیش از ۵۰ میلیارد دلار ارز ۴۲۰۰ را برای واردات تأمین کرده است، آن هم در شرایطی که اثر زیادی بر کاهش قیمت‌ها در بازار اقلام اساسی نداشت. گزارش هیات کارشناسی بعدها نشان داد که در صورت آزادسازی نرخ ارز و در عوض حمایت مستقیم از قشرهای هدف، در مجموع شرایط بسیار بهتری می‌توانست رقم بخورد. ضمن این که می‌توانست از آسیب‌های فراوان ناشی از تخصیص ارز ۴۲۰۰ به واردات و عملاً حمایت از واردکننده در برابر تولید کننده جلوگیری کند. به این ترتیب یکی دیگر از خسارت‌ها و غیر علمی‌ترین رویکردهای مدیریت اقتصاد کشور در دهه‌های اخیر در دولت روحانی رقم خورد.

■ بنزین از حذف کارت سوخت تا بحران
آبان ۹۸

بحران بنزین در سال ۹۰ با ورود بحث برانگیز بنزین پتروشیمی هارد شد اما مهم‌ترین میراث مدیریت مصرف بنزین که در قالب کارت سوخت و سهمیه ماهیانه بنزین بود، در سال ۹۴ با تصمیم دولت حذف شد. تصمیمی که همراه با تثبیت قیمت بنزین از سال ۹۴ تا ۹۸، منجر

بر مسمی حاکمی از این است که به عنوان مثال برای نخستین بار در سال ۹۶، تولید روزانه گاز ایران در میدان پارس جنوبی (به عنوان بزرگ ترین میدان مشترک گاز ی جهان) از قطر پیش افتاد. در دولت های یازدهم و دوازدهم، تولید روزانه گاز ایران از این میدان مشترک ۷۵ درصد براب شده است. بر این اساس ایران هم اکنون بیش از ۷۰۰ میلیون متر مکعب در روز گاز از این میدان مشترک برداشت می کند و این در حالی است که تولید قطر به ۶۰۰ میلیون متر مکعب در روز نیز نمی رسد. در مثالی دیگر همچنین می توان به پیشرفت گرفتن تولید روزانه نفت از میدانی مشترک غرب کارون که بین ایران و عراق مشترک است اشاره کرد. این کار در سال ۹۸ محقق شد و طی آن، ایران توانست در مقابل تولید روزانه ۲۵۰ هزار بشکه ای عراق، روزانه بیش از ۴۰۰ هزار بشکه نفت از غرب کارون تولید کند. اما توسعه میدانی مشترک در دولت روحانی حاوی جنبه های منفی نیز هست. از جمله این ها، سرعت توسعه بر خی از میدان های کندی قابل توجهی در دولت های یازدهم و دوازدهم مواجه شد و این تعلل ها، عدم النفع های سنگینی برای ایران به بار آورده است. گزارش خبرگزاری فارس در ۲۴ خرداد امسال نشان می دهد که سرعت پیشرفت پروژه های پارس جنوبی در دولت یازدهم به یک سوم دولت دهم تقلیل یافت. یک شاهد مهم در این زمینه، تعلل هفت ساله اوزار نفت برای توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی توسط شرکت فرانسوی توتال است. موضوعی که سالیانه ۵ میلیارد دلار در هفت سال ۳۵ میلیارد دلار عدم النفع را برای ایران به همراه آورد. همچنین بر خی گزارش ها از افت فشار گاز این میدان خبر می دهد و این موضوع (در صورت قطعیت) به همراه اتکای بالای گاز مصرفی کشور به این میدان و کندی توسعه میدانی گازی دیگر، نگرانی ها در خصوص قطعی برق در کشور در سال های آینده را افزایش داده است.

■ قصه پر غصه ارز ۴۲۰۰

وقتی صحبت از مدیریت ارزی به میان می آید، مجموعه ای از تدابیر برای رهایی وابستگی تجارت خارجی به دلار، انعقاد پیمان های پولی و جابجانه، توسعه مبادی وارد ارز به کشور، مدیریت واردات و رهایی آن از چنگ مافیاضد تولید داخل، استفاده از سامانه های پیام رسان بانکی و جابجانه با کشورهای دیگر، مبارزه منطقی با سفته بازی ارز و همه مهم تر منطقی کردن تعدیل نرخ ارز و بازار با پیرامین از سر کوب گری نرخ ارز و ارزشی مطرح می شود. بر این زمینه، بررسی دوره های مدیریت بانک مرکزی بر بازار ارز در دهه های گذشته حاکی از این است که در سایه سیطره دولت بر بانک مرکزی و نیز ضعف های ساختاری دیگر، ملغمه ای از سوء تدبیرها با محوریت سر کوب نرخ ارز در سیاست ارزی دولت وجود داشته است.

با این اوصاف دولت روحانی را می توان تقریباً

■ بسته‌های نافر جام خروج از رکود

دولت روحانی در آغاز فعالیت با معضل رشد اقتصادی منفی و تورم سنگین مواجه بود، تورم ۴۰ درصدی و رشد اقتصادی ۲ درصد، به معنای حاکم شدن رکود تورمی در اقتصاد ایران بود. لذا استراتژی خروج از رکود تورمی در دستور کار قرار گرفت و بسته ای مفصل برای این موضوع طراحی شد. در عمل اگرچه در مهار تورم، موفقیت حاصل شد و نرخ تورم در سال ۹۴ به مرز تک رقمی رسید اما رشد اقتصادی نیز صفر درصد شد. افت شدید قیمت نفت و معطل ماندن اقتصاد ایران به نتیجه مذاکرات و پس از آن اعضا و اجرای این برنامه در فرایندی زمان بر بود تاگزیر اقتصاد ایران را در رکود نگه داشت. تداوم این وضعیت موجب شد تا در ۱۲ مهر ۹۴، چهار وزیر با ارسال نامه ای به رئیس جمهور، درباره تبدیل به رکود موجود به بحران و نارسایی های اجتماعی هشدار دادند. در نهایت پس از این نامه، بسته جدیدی برای خروج از رکود تدوین شد که شاید بتوان تنها ماحصل جدی آن را وام خودرو با نرخ سود و شرایط بازپرداخت مناسب و برنده آن را خودرو سازان دانست. در نهایت بسته های خروج از رکود با اجرایی شدن برجام و رشد اقتصادی ناشی از آن بسته شد ولی رکود پس از خروج آمریکا از برجام نشان داد که تولید داخل تا چه اندازه در برابر فشار های بیرونی آسیب پذیر است.

■ سبقت از قطر در پارس جنوبی

ایران دومین دارنده مخازن گازی و چهارمین دارنده نفت دنیاست و گسترده‌گی میادین نفت و گاز در ایران باعث شده است تا برخی از این میادین با کشورها همسایه مشترک باشد. در این زمینه کارنامه عملکرد دولت روحانی حاوی نکات مثبت و منفی توأمان است. در بیان هر وجه مثبت عملکرد دولت روحانی در قبال این میادین در وهله نخست باید به اتمام بحث هر چند به ظاهر بیش پا افتاده «افتن پیمانکار برای برداشت از میادین مشترک» اشاره کرد. به گفته کرباسیان، مزایای هر شرکت ملی نفت در ۲۷ اربدهشت اس‌میل، برپرونده میادین مشترک گازی ایران با اعضای قرارداد توسعه میدان مشترک فرزاد ب بسته شده است و در میادین مشترک نفتی نیز در صورت موافقت شورای اقتصاد با دو قرارداد این مهم به انجام خواهد رسید. اما موضوع قابل توجه در خصوص میادین مشترک، سرعت قایل برای برداشت روزانه نسبت به کشورها همسایه است. در این زمینه نیز گزارش‌های

پس از پنج گزارش آماری روزنامه خراسان از عملکرد اقتصادی دولت روحانی که وضعیت نرخ تورم، رشد اقتصادی، شاخص‌های بودجه یزی، نابرابری و اشتغال و در نهایت نقدینگی را در ابتدا و انتهای دولت روحانی رصد کرد، در این گزارش شش اقدام خاص دولت را که آموخته ای از تجربه ی توفیق‌ها و البته شکست‌های عبرت آموز است مرور کرده ایم:

چشمان دوخته شده به غرب

روحانی سال ۹۲ با ایده‌مرکزی تعامل با دنیای برای حل برون‌زای اصلی‌ترین مسائل اقتصاد ایران سکن اداره کشور را به‌دست گرفت. این مذاکرات اگرچه در نهایت منتج به توافق هسته‌ای شد و برای برخی از فواید مقطعی نظیر آزادسازی منابع ارزی بولگه‌شد اما ایران را فقط ۱۰۰ میلیارد دلار نیز اعلام شد) نیز به دنبال داشت، اما نتوانست مسئله مرکزی تجارت خارجی ایران یعنی ورود و سرمایه‌گذاری‌های خارجی به کشور توسعه‌تبادلات مالی با دنیای ارائه کند. با اقیانوس است که باید ادامه کار توانست پای به پای تحولات بین‌المللی توسعه و تکامل یابد. به عنوان مثال، ایران در شرایطی پای به مذاکرات برداشتن تحریم نفتی توسط غرب گذاشت که آمریکا به سرعت در حال بی‌نیازی تاریخی خود از نفت خلیج فارس بود. بنابراین طبیعی است که مذاکرات آمریکا با ایران در زمینه اقتصاد با معنی متعارف خود برای ایرانی‌ها غریب‌تر شده باشد. این شد که از یک سو شاهد تمایل غرب برای بسط مذاکرات با ایران به سوی مسائل غیر اقتصادی هستیم و از سوی دیگر برخی کارشناسان نیز مذاکرات را در قالب پرونده‌های دیگر راهبردی آمریکا نظیر منظر بینان‌های کشور که کشور را محصور ایران در جمع‌تأمین کنندگان انرژی چین، موجب تنوع‌مندی واردات انرژی این کشور می‌

شود و این موضوع در چهار چوب تقابل چین و آمریکا، حائز اهمیت است. همه این اتفاقات در شرایطی رخ داد که تصور و نگاه دولت روحانی، مدعی همان نگاه به غرب با پارادایم توسعه ای و همکاری بین المللی نقش تأمین کننده گی ایران در قبال غرب بود. غافل از این که فرصت ها از جمله فرصت توسعه روابط کشور با روسیه، توسعه روابط و بهره بردی با چین و همچنین توسعه مبادی ورود و از به کشور از مسیر گسترش روابط اقتصادی بخش خصوصی با همسایگان در گذر است. عمق این عبرت تاریخی را می توان در آثار گزارش وزارت امور خارجه به مجلس، درباره اجرای برنامه مشاهده کرد که در آن آمده است: «... اگر در مورد ضرورت کار متوازن با شرق و غرب به یک اجماع ملی رسیده بودیم و از یک سو با خوش خیالی، دوستان دوران سختی را در سراب طمع و سازش شدن شرکت های غربی از خود نرنجانده بودیم، هم دوستانمان سرخورده نمی شدند و در دوران سختی راهیمان نمی کردند و هم ترانپورتان فشار داکت های مانع جدی سرمایه داران جهانی مواجه می شد.»

لزووم تحقیق و تفحص از صنعت آب و فاضلاب

بیانات اخیر رهبر معظم انقلاب در باره مشکلات مربوط به استان خوزستان و اشاره ایشان به این که «اگر توصیه ها و تأکیدی که پیشتر در باره آب و فاضلاب استان از جمله فاضلاب اهواز وجود داشت، عملی می شد، حالا مسلمانان این اشکالات را ندانستیم»، لزوم راه اندازی تحقیق و تفحص از صنعت آب و فاضلاب را گوشزد می کند. طرح تحقیق و تفحص از صنعت آب و فاضلاب کشور اسفند سال گذشته در مجلس شورای اسلامی توسط تعدادی از نمایندگان کلید خورد اما به دلایلی متعددی مانده و پیگیری های لازم در باره آن صورت نگرفت و اکنون در این شرایط که کم آبی و خشکسالی بی سابقه یا کم سابقه در بخش هایی از کشور به ویژه استان های خوزستان و سیستان و بلوچستان حکم فرماست لزوم اجرای درست طرح های مدیریت منابع آب و فاضلاب و پیگیری های خطاهای مدیریتی یک واقعیت انکارناپذیر است.

هم اکنون برخی کارشناسان معتقدند اگر چه شاهد کاهش ملموس و بالایی ۵۰ درصدی زولات آسمانی و ورودی آب سد هاستیم اما بخشی از بحران آب فاضلاب استان خوزستان را نوع مدیریتی است که صحت و سقم این مدعا با تحقیق و تفحص بازتر می شود و جدای از این موضوع ورود جدی مجلس شورای اسلامی به این مسئله می تواند در س عبرتی برای کسانی باشد که با اهمال کاری یا خطاهای مدیریتی احتمالی زمینه بحران های اخطاهای را در نقاط مختلف ممکن است فراهم کنند.

بازار خبر

انحراف ۷ هزار تن مرغ در شبکه
توزیع

فارس - نایب رئیس کانون سر اسری انجمن های صنفی مرغ گوشتی کشور قیمت های سر اسام اور بازار را ناشی از نبود ساز و کار مشخص در مسیر کشتارگاه تا عرضه دانست که با انحراف شدید روبه روست. حبیب اسدا... نژاد افروز: پس از کشتار مرغ شاهد نوعی رها شدگی هستیم و کشتارگاه ها می توانند مرغ را به هر نرخ که بخواهند عرضه کنند. وی گفت: آمار کف بازار نشان نمی دهد که روزانه ۷ هزار تن مرغ گم می شود.

بازگشت صف‌های کیلومتری
برای بنزین درون‌زئولا

ایسنا - پایتخت ونزوئلا در پی افت تولید پالایشگاه‌های دولتی، بار دیگر با سهمیه بندی بنزین روبه‌رو شد که خودروسواران راناچار کرده است برای پر کردن باک خودرو در صف‌های طولانی منتظر بمانند.

مصباحی مقدم: شورای پول و اعتبار به نفع شرکت های دولتی کار می کند

تسلیم - عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام با اشاره به طرح تغییر ساختار بانک مرکزی گفت: هم اکنون شورای پول و اعتبار از بدنه دولت تشکیل شده است و به نفع شرکت های دولتی کار می کند. اصباحی مقدم گفت: استقرار خودروسازها، بانک های دلییل حضور زیرصمت در شورای پول و اعتبار است و با تغییرات ذکر شده، این شورا مستقل از دولت عمل می کند.

پذیرش غیرمضوری آگهی
۳۷۰۰۹۹۳۸
۰۹۰۵۷۶۹۳۹۰۰
دفتر شهید صادقی

[illegible]